

Josip Lisac
Zadar

FONOLOŠKE ZNAČAJKE BUZETSKOGA DIJALEKTA

UDK: 811.163.42'344(497.5 Buzet)'282

Rukopis primljen za tisak 15.11.2001.

Čakavska rič, Split, 2001. br. 2

Izvorni znanstveni članak

Original scientific paper

Recenzenti: Joško Božanić i Sanja Vulić

U prilogu se obrađuju osnovne fonološke značajke jednoga od čakavskih dijalekata, onoga buzetskog. Prikazan je vokalizam, konsonantizam i prozodija.

Ključne riječi: dijalekt, vokalizam, konsonantizam, prozodija, diferencijacija

Buzetski dijalekt jedan je od šest čakavskih dijalekata. Prostire se u zoni oko Buzeta u sjevernoj Istri. Prema jugu graniči s ikavskim južnočakavskim govorima Karojbe, Kaldira, Kašćerge, Grdosela i Kršikle, istočnije s ekavskim govorima središnjega istarskoga poddijalekta sjevernočakavskoga dijalekta. Dakle bi najjužniji govori buzetskoga tipa bili od Brkača na zapadu preko Zamaska sve do Draguča. Neki govori (kao npr. govor u Brkaču) imaju i nešto značajki drugoga čakavskog dijalekta, ekavskoga sjevernočakavskoga. Semić je najsjevernije mjesto ekavske čakavštine boljunskoga tipa. Dalje govori buzetskoga dijalekta graniče i s čakavcima ikavsko-ekavskoga tipa Opatijskoga krasa (Mune Vele, Mune Male itd.). Prema sjeveroistoku jugozapadnom istarskom dijalektu pripadaju govori Trstenika, Vodica itd. Prema sjeveru govori buzetskoga dijalekta graniče s govorima slovenskoga jezika. To je, dakle, neveliki dijalekt, ali je on izrazito izdiferenciran.

I.

Vokalizam buzetskoga dijalekta ona je jezična razina na kojoj je došlo do duboke diferencijacije prostora toga dijalekta. Broj vokalnih sustava toga nevelikog područja izrazito je velik. Pritom je osobito usporedba s golemim prostiranjem novoštokavskih dijalekata prikladna, jer na čitavu novoštokavskom području ne bi bilo moguće naći toliko različitih vokalnih sustava koliko ih ima u buzetskom mikrokozmosu.

Kao drugdje, i u buzetskom dijalektu važna je i zanimljiva sudbina jata. U zapadnom dijelu dijalekta svaki naglašeni jat sačuvan je kao zatvoreno *e*. Npr. u Velikom Mlumu zabilježeno je *breh* "brijeg" itd. U nenaglašenu pak položaju jat je tu dao otvoreno *i*, npr. u riječi *zv^lzda*. Na istoku dijalekta, npr. u Blatnoj Vasi, kratko naglašeni jat reflektirao se kao zatvoreno *e* (npr. *dèlat*, *rèzat*), dok je kontinuant dugo naglašenog jata *i*, npr. *brih*, *srida*. U nenaglašenu položaju jat daje otvoreno *i*, npr. *ml^lkò*. Vidimo da u Blatnoj Vasi refleksi jata ovisi o nekadanjem kvantitetu, jer je u glavnini buzetskoga dijalekta došlo do ukinuća i intonacijskih i kvantitativnih opozicija. Refleksi su jata *i* *e* i *i*.

Druga je važna činjenica pomicanje *u* u pravcu *ü*, npr. *čùda* "mnogo", *mühà*. Međutim, većinom je konačni rezultat *u* upravo *ö*, npr. *jòra* "sat", *nök* "unuk" itd., kako je zabilježeno u Velikom Mlumu.

Obično je refleksi samoglasnoga *l u*: *duh* "dug" (Blatna Vas), *vuk* (Nugla), *žuč* (Nugla, Blatna Vas), *puh* (Veliki Mlum). U nenaglašenim slogovima samoglasno *l* je davalo otvoreno *u*, npr. *jàbùka* N. mn. (Nugla). U ponekom primjeru postoje i odstupanja od refleksa *u*, npr. *sònce*, *sòzi* u Draguču.

Posebno je važna značajka da je refleksi stražnjeg nazala često *a*, npr. *pàpak* "pupak", *želàt* "žir", *varnàt* "vratiti", *ban* "budem", *pusàda* "posuda", *tràbac* "usna", *njìva* A. jd. Ima, međutim, i dosta drugačijih rješenja, tj. da je refleksi *o*, npr. *tòča* (Draguč), *pòknat* "puknuti", *nòtre* (Nugla), zatim *u* (*mûš*, *kûs* – Draguč, *z duvìcu* "s udovicom", *jìju* "jedu", *gùska* – Nugla), *ü* (*pàvük* – Nugla). Česti su i diftonzi, npr. *guas* "gust" u Nugli. U svezi s uobičajenim refleksom *a* napominjem da je među prigorskim kajkavcima Vatroslav Rožić bilježio npr. *dignati*, *viknati*, tj. *a* je dobiveno od *o* kod glagola druge vrste.

Nazal *e* podudara se s refleksom *e*, a uglavnom je riječ o otvorenom *e* ili sličnom glasu: *žètva* itd. Primjeri s *a* su rijetki, npr. *zajik*, *jàčmik*.

Refleks poluglasova je *a*: *danàs*, *dàska*, *daš* itd. Nerijetko je na mjestu poluglasova dobiveno otvoreno *o* (*dɔn*, *tɔs* "tast") ili diftong *ua*: *duan* "dan", *vuas* "selo". Posebno spominjem primjere *kadè* "gdje", *màlin* "mlin", *màša*. U načelu su dugi poluglasovi dali *a*, a kratki su, osim *a*, mogli dati *o* ili otvoreno *e*.

U buzetskom dijalektu postoji samoglasno *r* (*přva* – Brul). Tamo gdje je sačuvan kvantitet, dugo samoglasno *r* je skraćeno, a izvan akcenta dolazi *ðr* ili *ar* (*gðrmèlu* "grmjelo", *ðtpar* "otvorio" – podatci iz Draguča).

Zanimljivo je da slijed – *bje* daje –*i* (*gròjzi* "grožđe" – Draguč).

Sva je prilika da nema prijelaza *ra* u *re* u poznatim primjerima, npr. *roas* "rasti", *ukràli* i sl. Međutim, dolazi *teplò* u primjeru dubletnom od praslavenskih vremena.

Nerijetko *o* prelazi u *u* (*drùban*, *utròk* "dijete", *zubàt* "zobati"). Međutim se *o* zna naći na mjestu *a* (*tuvòr* "magarac"). U dosta primjera *a* je dalo otvoreno *e* (naglašeno) odnosno zatvoreno *e* (izvan akcenta): *jæzvac* "jazavac", *jeřàm* itd.

II.

Iz buzetskoga konsonantizma važno je upozoriti da je praslavensko *tj*, *dj* dalo *t'* (npr. *màt'aha*) odnosno *j* (*mlàja*, *ròjen*). Obično je stanje npr. *puot'* "poći", ali *puòjden* i tomu slično. Prema *skj* itd. i *zgj* itd. dobiveni su očekivani primjeri kao *išt'æju* "traže", *mòžjani*. Fonem *lj* dao je *j* (*bòje*, *zìbje*, *jùdi* "ljudi"), a *l* je na kraju sloga dalo *v* (zapravo bilabijalno *w*), rjeđe *f* (*šav* "išao", *Brüv* "Brul", *znav*, *vov*; *tupòf* "topola"). Ipak su bilježeni i primjeri kao *tèl* "htio", *dèlal* "radio" (Nugla), pa i *utrùdi* "umorio"; u posljednjem primjeru dočeto *l* je otpalo. Na kraju riječi u nastavcima i u nepromjenjivim riječima *m* je prešlo u *n*: *òsan*, *nòsin*, *spàmætìn sæ* "sjetim se". Na kraju riječi zvučni šumnici izgovaraju se bezvučno: *gòlup*; postoji i odnos *kroah* "velika stijena" : *kròaŷa* G. jd. U sekvenciji –*st* obično *t* otpada: *guos* "gust", *ješ* "jesti", ali se može čuti npr. uz *næs* i *næst* "nositi". Inicijalno se čuva skupina *čr* (obično se izgovara tzv. trorogo *č*), npr. *čřn*, *čřf*.

Nova jotacija provedena je u znatnoj mjeri, npr. *vesìjeji* "veselje". Fonem *h* (velarni frikativni glas, dakle *x*) se čuva (*kriüh*, *plüh* "plug"), ali, kako smo već vidjeli, može i izostati (*tèl* "htio"). Već smo istakli da *g* alternira s *h* na kraju riječi, npr. *ruh* "rog". Fonem *t'* čakavskoga je izgovora. *V* može doći protetski ispred refleksa stražnjeg nazala i ispred *u*: *vuosku* "usko", *vùsta*. Slijed *v* + šva daje različite rezultate, ponegdje je *unùk*,

ponegdje *vnùka* G. jd. npr., međutim, izgleda da svagdje dolaze primjeri kao *duvác* "udovac", *duvìca*, *ziet* "uzeti", *čìera* "jučer", *šenàc* "uš". Određeni prijedlog glasi *u* i *v*, ponegdje i u istom selu: *u vrte*, *v rakàh* "u rukama". Prijedlog *u/v* može se i izostaviti, npr. *gremò Hum* "idemo u Hum". U nizu primjera kao *sàki* "svaki", *sturìlu* "učinilo", *štìti* "četvrti", *luòsi* "vlasi", *ruabàc* "vrabac" *v* se gubi. Uz primjere protetskoga *v* valja spomenuti i primjer *jimèla* "imala", dakle s *j* ispred *i*. Sibilizacija često izostaje (*ròYi*).

U suglasničkim skupinama događa se niz promjena, npr. *ct* u *st* u primjeru *òsta*, *pt* u *t* u *tit'*, *dn* u *n* u *àna* "jedna", *mr* u *br* (*bravìnac*) itd. Upozoravam i na asimilacije kao u primjerima *ramnìca* "ravnica", *zèmnja* "zemlja".

III.

Akčenatski glavninu buzetskoga dijalekta karakterizira likvidacija i kvantitativnih i intonacijskih opozicija, pa je dobiven sustav kao u torlačkom narječju ili npr. u bugarskom jeziku. Svakako će tu biti odlučan dug i jak romanski utjecaj. Sam jug dijalekta (okolica Draguča i Račica npr.) čuva kvantitet pod akcentom (npr. *rùh* "rog") i pred akcentom (*sūdàc*); akcenti i prednaglasne dužine su silazni. U načelu je akčenatsko mjesto nepromijenjeno i odgovara čakavskoj akcentuaciji. Ipak nalazimo i nešto analoških prenošenja, npr. *vòda* (preneseno) nasuprot npr. *sestrà*. Na sjeveru dijalekta (oko Sluma i Bresta) bilo je i akčenatskog prenošenja, tj. kratkosilazni akcent je prije dobivanja ekspiratornoga akcenta povučen s posljednjeg sloga (npr. *kozà* u *kòza*), a silazni akcent je u dijelu primjera prebačen na sljedeći slog, npr. *gòspod* > *Yospùt*. To su pojave kao u slovenskom jeziku, pa je i razumljivo da se javljaju na sjeveru buzetskog dijalekta. Južnije su takvi primjeri iznimni, tj. dolaze pod leksičkim ili drugim utjecajem.

Ipak, iz buzetskog vokalizma vidljivo je kakvo je bilo kvantitativno stanje prije gubljenja kvantiteta. Takvih pojava ima u slovenskom jeziku, u kajkavaca, čakavaca i u ponekom zapadnoštokavskom govoru, kao i kod zapadnih Slavena, a njihovo se stanje lijepo uklapa u stvarnost romanskog i germanskog svijeta gdje je kvantitet imao veliku ulogu. Radi se o tom da se dugi i kratki vokali diferenciraju po vokalnoj boji, a nakon gubljenja kvantiteta stare su se kvantitativne opozicije transformirale u kvalitativne; pojava se u poljskom jeziku naziva "pochylenie".

Buzetski primjeri pokazuju da je na jugu i na istoku dijalekta u potvrđama kao *brat* – *brata*, *naš* – *naša* dolazilo kratko *a*, pa zato i imamo

nepromijenjeni vokal *a*. Drugačije je u ostalim zonama (sjever, zapad i središte dijalekta) što je vidljivo iz primjera kao *brat* – *bràta*, *naš* – *nàša*. Tu je riječ o sudbini staroga akuta koji je u hrvatskim govorima u načelu dao kratkosilazni akcent (*bràt* – *bràta*), u slovenskima pak dugouzlazni akcent (*brăt* – *bráta*). Npr. u Draguču stari akut izvan posljednjeg sloga obično nije dužen. Međutim, metatonijski cirkumfleks prisutan je u tzv. *e*-prezentima (npr. u Draguču *rîžen*), kao i drugdje u govorima koje zovemo sjeverozapadnočakavskima. To su govori Bužeštine, Boljunštine, Pazinštine, Žminjštine, Labinštine, Kastavštine, Cresa, većeg dijela Krka i kopnenog područja oko Rijeke sve do Novog. Takvi primjeri kao *rîžen* ne dolaze drugdje u čakavaca, pa ni u štokavaca, a i u kajkavskom i u slovenskom stanje je drugačije; kajkavci imaju dugosilazni akcent u svim prezentima, ne samo u *e*-prezentima, štokavci i ostali čakavci kratkosilazni akcent. Npr. u Draguču je *dêlamu*, kajkavski *dêlamo*. Važan je i cirkumfleks u primjerima kao *stuàri*, koji je također značajka sjeverozapadnih čakavskih govora. Značajka je tih govora i kraćenje posttoničkih dužina. Vokali ispred istosložnog sonanta npr. u Draguču i u Nugli nisu doživjeli duljenje, pa imamo *tuvàr* (Draguč), *gòrka* “topla” (Nugla).

IV.

Povijesni spomenici 15. i kasnijih stoljeća, kako to pokazuje P. Šimunović, upućuju na čakavski jezični supstrat buzetskoga područja. Međutim, dugo supostojanje dvaju dijalekatnih tipova, čakavskoga i slovenskih utjecaja, imalo je svoje posljedice. Uz to valja dodati i zajedničku upravu, civilnu i crkvenu, tijekom duga trajanja, prometnu i drugu povezanost, pa sve to objašnjava formiranje dijalekta s čakavsko-slovenskim prijelaznim osobinama. Ipak dijalekatne osobine, tipovi naselja i toponomastičke značajke sugeriraju da je to područje u temeljima čakavsko, ali sa značajnim slovenskim utjecajima.

Naročito je P. Ivić zaslužan za tumačenje geneze buzetskoga dijalekta, pri čemu je bilo najvažnije dobro protumačiti akcent i vokalizam toga područja. Sve u svemu, u starini je vokalni sustav cijeloga područja bio ovakav:

i	ü	u
ẹ		o
e		a

To stanje potrajalo je sve do pojave razlika u vokalnoj boji između dugih i kratkih vokala, pri čemu su se dugi vokali počeli izgovarati

zatvorenije. Diferencijacija je zahvatila sve vokale osim najviših (*i*, *ü*, *u*) koji se ni teoretski nisu mogli dalje zatvarati. Nastala je razlika između dugih i kratkih *ę*, *e*, *o* i *a*. Nakon toga došlo je do likvidacije kvantiteta, a nekadanji dugi i kratki vokali prestali su se razlikovati kvantitativno; nastupilo je razlikovanje po vokalnoj boji. Svakako je novonastali sustav bio pretrpan. Zato je došlo do njegova pojednostavnjivanja. Vokal *o* < *ō* svagdje je izjednačen s *u* od samoglasnoga *l*, dok je njegov parnjak *ě* samo na istoku dijalekta imao sličan razvoj, tj. izjednačio se s *i*. Drugdje je konstant dugog *ě* ostao sličan kratkom jatu, pa se izjednačio s njim, ne s *i*. Tako je dobiven sustav

<i>i</i>	<i>ü</i>	<i>u</i>
<i>ę</i>		<i>o</i>
<i>e</i>		<i>ɔ</i>
<i>æ</i>		<i>a</i> .

Taj je sistem u središtu dijalekta i na njegovu sjeveru dalje pojednostavnjivan, tj. izjednačeno je *e* i *æ* odnosno *ɔ* i *a*. Drugdje je većinom došlo do diftongacije *e* i *ɔ*. Međutim, na sjeveru dijalekta došlo je do prenošenja kratkog akcenta s posljednjeg sloga pod slovenskim utjecajem. Kad je akcent prenesen, novonaglašeni vokali dobili su nov kvalitet (*æ*, *ɔ*), kao u slovenskom jeziku. Dobiveno je stanje koje je karakterizirano još i promjenom *ü* u *ö*.

U svemu je bitno da su ponegdje kod četiri vokala kvantitetske opozicije pretvorene u kvalitativne. Tako je npr. u Blatnoj Vasi na istoku dijalekta dobiven sustav u kojem je dugi jat dao *i* (*brih*), kratki jat je očuvan (*dělat*), dugo *e* (od dugoga *e* i od dugoga prednjeg nazala) dalo je *iæ* (*riæbra*, *piæt*), kratko *e* (od kratkog *e* i od kratkog prednjeg nazala) dalo je *æ* (*pæt* "peći", *žætva*), dugo *o* u (*mut* "moć"), kratko *o* (*vow* "vol"), dugo *a* *ɔ* (*jədan* "ljut"), kratko *a* se čuva (*kràva*). Tu je, dakle, riječ o sljedećem sustavu:

<i>i</i>	<i>ü</i>	<i>u</i>
<i>ę</i>		<i>o</i>
<i>iæ</i>		<i>ɔ</i>
<i>æ</i>		<i>a</i> .

U Svetom Donatu na jugu dijalekta sustav je sljedeći:

<i>i</i>	<i>u</i>
<i>ę</i>	<i>o</i>
<i>æ</i>	<i>ɔ</i>
	<i>a</i>

Tu je *i* od *i*, *jb*, *y* (npr. *kri* “krv”), *ɛ* od jata (*kadè* “gdje”), *æ* od *e* i od prednjeg nazala (*šæs* “šest”, *mæsù*), *a* od kratkog *a*, kratkih poluglasova i od kratkog stražnjeg nazala (*làstavica*, *danàs*, *tràpci* “usne”), *ɔ* od dugog *a*, dugih poluglasova i dugog stražnjeg nazala (*kòku* “kako”, *vɔs* “selo”, *vɔš* “vrsta zmije”), *ɔ* od kratkog *o* i od kratkih nepostojanih poluglasova (*vòda*, *prasòc* “svinja”), *u* od samoglasnoga *l* i od dugoga *o* (*vùna*, *stu* “100”). Vidimo da različitu sudbinu imaju dugi i kratki *a*, kratki i dugi poluglasovi, kratki i dugi stražnji nazal, kratko i dugo *o*.

Većinom je *ü* (od *u*) dalo *ö*, kako smo već spomenuli. Npr. u Velikom Mlumu na zapadu dijalekta bilježimo *jòra* “sat”. Tu je sustav sljedeći:

<i>i</i>		<i>u</i>
<i>ɛ</i>	<i>ö</i>	<i>o</i>
<i>e</i>		<i>ɔ</i>
<i>æ</i>		<i>a</i>

Tu je *i* od *i*, *jb*, *y*, *ɛ* od jata, *e* od dugoga *e* i prednjeg nazala, *æ* od kratkoga *e* i prednjeg nazala, *ö*, kako smo vidjeli, od *u*, *u* od samoglasnoga *l* i od dugoga *o*, *o* od kratkog *o*, od stražnjeg nazala (manji dio primjera) i od poluglasova, *ɔ* od dugog *a*, dugih poluglasova i od stražnjeg nazala (većina primjera), *a* od kratkog *a*, kratkih poluglasova i kratkog stražnjeg nazala. I tu vidimo znatnu ulogu kvantiteta.

Posebno je zanimljiv govor Bresta na sjeveru dijalekta, gdje je sustav sljedeći:

<i>i</i>		<i>u</i>
<i>ɛ</i>		<i>ɔ</i>
<i>e</i>		<i>o</i>
<i>æ</i>		<i>ɔ</i>
	<i>a</i>	

Tu je *i* od *i*, *jb*, *y*, *ɛ* od jata, *e* od prednjeg nazala i od *e* pod starim akcentom, *æ* od *e* pod novim akcentom, od kratkoga *a* i kratkih poluglasova, *u* od samoglasnoga *l* i od *o* pod starim silaznim akcentom, *ɔ* od *u*, *o* od *o* pod starim akcentom, ali obično ne starim kratkosilaznim te od stražnjeg nazala, *ɔ* od *o* pod prenesenim akcentom, *a* od dugog *a* i od dugih poluglasova. Vidimo, dakle, da je *o* dalo *u*, dok je *u* dalo *ɔ*.

Jasno je, iako nismo govorili o nenaglašenu vokalizmu, da je vokalizam buzetskoga dijalekta vrlo kompliciran i da se prvenstveno na temelju vokalnih značajki diferencira prostor toga dijalekta. Nenaglašeni pak vokalizam bitno se razlikuje od naglašenoga, kao što se i očekuje tamo

gdje nestanak kvantiteta nije slijedila likvidacija distinktivne funkcije mjesta naglasaka.

U Draguču su dugi vokali *i*, *u*, *ie*, *uo*, pri čemu je *i* od dugog jata (*ne brȳù* “na brijegu”), *u* od dugog *o* (*nūs* “nos”) i od stražnjeg nazala (*mûš*), *ie* od dugog prednjeg nazala (*ud žiejè* “od žedi”), *uo* od *a*, poluglasova i stražnjeg nazala (*duon*, *zuòbi*). Važno je dodati da je kratki jat dao *ę* (*dęlamu*), kratko *e æ* (*menæ*, genitiv – akuzativ), samoglasno *l u*, stražnji nazal i ponekad samoglasno *l o* (*tòča*, *sònce*), poluglasovi i stražnji nazal *a* (*màlin*, *pàpak* “pupak”).

U konsonantizmu izdvaja se Brest, gdje se čuva fonem *l* i gdje *l* na kraju sloga obično ostaje (*vol*).

Morfološke i leksičke značajke također su vrlo znatne, ali su one, naravno, mnogo manje važnosti od vokalnih i prozodijskih.

Zanimljivi su zaključci do kojih je, proučavajući govore buzetskog dijalekta i druge govore u Istri, došao P. Šimunović. On je uočio da u Istri sjeverno od crte Brest – Lanišće – Brudac prevladava zbijeni tip naselja, dok Bužeština, Roščina i Lupoglavština pripadaju rasutu tipu naselja, kao na jugu Istre. Toponimi u arealu naselja zbijena tipa motivirani su uglavnom biljem (Brest, Grabrovica, Hruščica itd.), a to je i stara i golemo skupina naziva u slavenskoj toponimiji. U buzetskoj zavali takvih je toponima malo. U arealu rasutog tipa naselja (buzetsko područje) javljaju se zemljopisni toponimi i metafore u službi toponima (Glavica, Hum, Brus, Draga, Hrbati itd.) ili toponimi nastali po prezimenima i nadimcima njihovih starosjedilaca: Draščići, Krbavčići, Nežići, Martići itd. Toponomastički tip od zemljopisnih termina značajan je na području stare hrvatske kolonizacije Istre (središnja Istra), dok je tip imena antroponimijskog postanja karakterističan za područje kasnije hrvatske kolonizacije u Istri.

Sve u svemu, pokazuje se da u glavnini buzetskoga dijalekta prevladavaju čakavske značajke, pa onda obično nema progresivnoga pomicanja akcenta s vokala silazno intoniranih ili nema općenitog duženja kratko naglašanih vokala u neposljedn timer slogovima u riječi. U vokalizmu afiniteti sa slovenskim govorima nešto su izrazitiji.*

*Problem u pisanju ovoga teksta svakako je u nalaženju što jednostavnijih i ujedno raspoloživih znakova za bilježenje buzetskih fonema i akcenata. Ovdje posebno ističem da znak ˘ koristim za oznaku buzetskoga akcenta ekspiratornoga (dinamičkoga) tipa.

LITERATURA

Josip Ribarić, "Razmještaj južnoslovenskih dijalekata na poluotoku Istri", *Srpski dijalektološki zbornik*, IX, 1940, str. 1-207.

Mate Hraste, "Refleks nazala *o* u buzetskom kraju", *Ivšičev zbornik*, Zagreb 1963, str. 129-135.

Pavle Ivić, "Prilozi poznavanju dijalekatske slike zapadne Hrvatske", *Godišnjak Filozofskog fakulteta u Novom Sadu*, 6, 1961, str. 191-212.

Pavle Ivić, "Paralele poljskome 'pochylenie' na srpskohrvatskom terenu", *Studia linguistica in honorem Thaddaei Lehr-Splawiński*, Kraków 1963, str. 227-243.

Petar Šimunović, "Dijalekatske značajke buzetske regije", *Istarski mozaik*, 8, 1970, br. 5, str. 35-49.

Willem Vermeer, "On the principal sources for the study of čakavian dialects with neocircumflex in adjectives and *e*-presents", *Studies in Slavic and General Linguistics*, 2, 1982, 279-341.

P. Šimunović / R. Olesch, *Čakavisches-deutsches Lexikon III*, Köln - Wien 1983.

Janneke Kalsbeek, "Neke fonološke i morfološke osobine govora Nugle u sjevernoj Istri", *Zbornik Matice srpske za filologiju i lingvistiku*, XXVII-XXVII, 1984-1885, str. 313-320.

Janneke Kalsbeek, "Položaj govora Nugle kod Roča unutar sjeverozapadnog čakavskog kompleksa", *Dutch Studies in South Slavic and Balkan Linguistics*, Amsterdam 1987, 91-100.

LE CARATTERISTICHE FONOLOGICHE DEL DIALETTO DI BUZET

Riassunto

Questo contributo tratta le fondamentali caratteristiche fonologiche di uno dei dialetti ciacavi, quello di Buzet. Sono presentati il vocalismo, il consonantismo e la prosodia.

Parole chiave: dialetto, vocalismo, consonantismo, prosodia, differenziazione.

PHONOLOGICAL CHARACTERISTICS OF THE BUZET DIALECT

Summary

The supplement treats the basic phonological characteristics of one of the chakavian dialects that of Buzet. It presents vocalism, consonancy, and prosody.

Key words: dialect, vocalism, consonancy, prosody, differentiation.

Podaci o autoru:

Dr. Josip Lisac, profesor dijalektologije i povijesti hrvatskoga jezika na Filozofskom fakultetu u Zadru, Ul. kralja Petra Krešimira IV 2; kućna adresa: Ul. Brne Karnarutića 4, 23000 Zadar, tel.: 023 251 591.